

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міжнародного права**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Іван МИРОНЮК

2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ З ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ**

Третій рівень вищої освіти
Галузь знань

Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

**Доктор філософії з права
D Бізнес адміністрування та
право
D8 Право
Право
вибіркова
українська**

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти з питань гендерної рівності» для здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань Д Бізнес адміністрування та право Д8 Право освітньої програми Право.

Розробники: к.ю.н., доцент кафедри міжнародного права Вікторія ГЕЦКО.

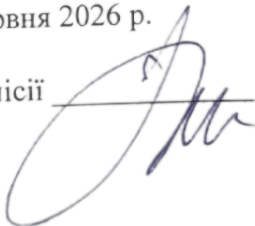
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародного права

протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри Ольга КОТЛЯР

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 10 від « 26 » червня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії Павло ЧЕРЕВКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2026	2026
Кількість змістових модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,7 самостійної роботи студента – 3	3	3
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	24	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: письмова	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Міжнародні стандарти з питань гендерної рівності» є оволодіння знаннями щодо організаційно-правових засад гендерної рівності, системи міжнародних інституцій у сфері забезпечення гендерної рівності, розуміння правового механізму реалізації принципів і практик забезпечення гендерної рівності; розвиток здатності критично аналізувати прояви дискримінації, оцінювати ефективність правових та інституційних заходів у цій сфері, а також застосовувати правові норми для сприяння недискримінації та рівноправ'я в різних соціальних і професійних контекстах.

Знання вивчення дисципліни полягає у формуванні теоретичних знань про основоположні міжнародні та національні правові акти у сфері прав людини, гендерної рівності; розвиток умінь застосовувати аналітичні інструменти для оцінки гендерної нерівності та порушень прав; ознайомлення з юриспруденцією ЄСПЛ та практикою національних інституцій з прав людини; виховання правової культури, толерантності, поваги до різноманітності та навичок просування інклюзивної політики в умовах демократичного суспільства.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері міжнародних стандартів та гендерний підхід у всіх сферах професійної, управлінської чи громадської діяльності для забезпечення рівних прав, регулювання міжнародних відносин, здійснювати аналіз, тлумачення і застосування міжнародних правових акти для впровадження принципів гендерної рівності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до утворення абстрактних понять і оперування ними, до критичної оцінки й переосмислення накопиченого досвіду (власного і чужого), та до рефлексування загальносуспільної та професійної діяльності.

ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність працювати в команді науковців, розробляти наукові проєкти та управляти ними.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК05. Здатність з нових дослідницьких позицій формувати належну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, визначати мету та цілі, а також оцінювати його якість.

ЗК06. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі. ЗК08. Уміння гнучко адаптовуватися до змінних професійних ситуацій, до новел у правовому регулюванні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування певних навчальних дисциплін освітньої програми: Теорія держави і права, Конституційне право.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні стандарти з питань гендерної рівності», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	ПРН 01
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	ПРН 02
Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	ПРН 03
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	ПРН 04
Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики	ПРН 05
Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних	ПРН 06

дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці	
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	ПРН 07
Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	ПРН 10
Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: поточне опитування; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань і досліджень.

Підсумковою формою контролю є екзамен. При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти з питань гендерної рівності» використовуються наступні методи навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, виконання наукових робіт під керівництвом викладача.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, проведення термінологічних диктантів, розв'язання письмових завдань, практичних ситуацій. Види поточного контролю: усний, письмовий (різновидом є тестовий).

Форма модульного контролю: письмова

Форма підсумкового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6				30	100
5	5	5	5	5	5					

T1, T2 ... – тема

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	...	...	...	30	100
5	5	5	5	5	5					

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття		30		20
Презентація				
Реферат				
Модульна контрольна робота		30		30
Разом				

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	добре
64-73	D	задовільно
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю
повторного складання		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним
вивченням дисципліни		

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародні стандарти з питань гендерної рівності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні поняття та концепції гендерної рівності.

Предмет, мета та завдання курсу. Поняття «гендер» в системі соціально-гуманітарних наук. Гендерна рівність Урядування. Належне врядування: сутність і принципи. Гендерна рівність, гендерна інклюзія як принципи належного урядування. Гендерно орієнтоване урядування: сутність, підходи.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення гендерної рівності в Україні.

Національне законодавство з гендерної рівності: нормативно-правові акти Верховної Ради України; Президента України; Кабінету Міністрів України. Правове регулювання гендерної рівності в умовах воєнного стану. Спеціальне та галузеве законодавство України. Імплементация міжнародно-правових стандартів у законодавство України.

Тема 3. Міжнародні документи та зобов'язання України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Характеристика джерел міжнародного законодавства з гендерної рівності. Міжнародні документи у сфері забезпечення гендерної рівності та запобігання насильству щодо жінок, підписані та ратифіковані Україною. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека”. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) (2011).

Тема 4. Система організацій у сфері забезпечення гендерної рівності

Сутність діяльності міжнародних організацій у сфері забезпечення гендерної рівності (ООН, «ООН-жінки», ЮНЕСКО, НАТО та ін.). Вітчизняні органи публічного управління у сфері забезпечення гендерної рівності. Повноваження публічних інституцій у сфері забезпечення гендерної рівності. Система та функції громадських організацій з питань гендерної рівності.

Тема 5. Організаційні засади гендерно-правової експертизи

Поняття та мета гендерно-правової експертизи. Документи, що підлягають гендерно-правовій експертизі. Етапи гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів. Зміст та оформлення висновку за результатами гендерно-правової експертизи.

Тема 6. Гендерна стратифікація суспільства

Гендерна стратифікація суспільства. Гендерні дослідження у сфері освіти. Гендерні дослідження у сфері охорони здоров'я. Гендерні підходи у вивченні політики і права. Гендерні підходи в економіці. Предметна область гендерного виміру соціально-економічної нерівності. Диференціація трудових занять по підлозі. Механізми фемінізації окремих сфер зайнятості, професій, занять. Гендерна характеристика оплати праці і рівня життя. Розходження професійного просування чоловіків і жінок. Проблеми трудової дискримінації жінок.

Тема 7. Гендерні відносини у економічній сфері

Загальні підходи вивчення гендерних аспектів економіки. Визнання та схвалення суспільством єдиного різновиду роботи, а саме оплачуваної праці. Наявність розподілу праці за статевою ознакою. Специфіка жіночої участі в економічній діяльності. Моделі соціальної політики, як ключові механізми розподілу та перерозподілу соціальних та економічних ресурсів. Спростування протягом сторіччя суспільного й економічного розвитку тези про неконкурентність жіночої робочої сили. Залучення жінок до суспільного виробництва, зростання їхнього освітнього рівня. Домашня й оплачувана праця: проблема зіставлення.

Тема 8. Гендерні дослідження основних релігій.

Гендерні дослідження релігії: до порушення проблеми. Гендерна критика та феміністська теологія: філософсько-методологічні джерела. Феміністська теологія. Гендерні дослідження релігії: етапи і напрями. Гендерна критика традицій буддистського, ламаїстського, конфуціанського й даоського напрямків. Гендерний аналіз архаїчних релігій та міфологій. Гендерний аналіз релігій Давнього Єгипту і Стародавньої Індії. Гендерний аналіз християнства. Гендерний аналіз православ'я. Проблема жіночої ординації в традиційних конфесіях. Гендерний аналіз юдаїзму. Гендерний аналіз ісламу

Тема 9. Гендерні відносини у родині.

Жінка та чоловік в структурі сімейних відносин. Тенденції розвитку сімейних відносин та сучасних форм сім'ї (досвід Центрально-Східної Європи). Вербальне та фізичне насилля в партнерських відносинах. Альтернативні форми сім'ї. Відмова від сім'ї (сингл-статус). Гендерно-рольові дисгармонії. Суспільна система поглядів на норми статевої поведінки. Соціальні експектації та їх тиск на свідомість людини (осуд, негативні оцінки тощо). Зміни статево-рольової поведінки. Різні підходи до розуміння інверсії як девіації, стилю життя. Концепція «перформенсу статі» Дж.Батлер. Гендерно-рольовий інфантилізм. Гендерно-рольовий дефіцит. Атрофія гендерної ролі.

Тема 10. Еволюція підходів ЄСПЛ у справах щодо гендерної рівності

Теоретико-методологічні засади дослідження гендерної рівності у практиці ЄСПЛ. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод як інструмент протидії гендерній дискримінації. Методологія тлумачення Конвенції ЄСПЛ у контексті гендерних питань. Сучасна еволюція та розширення стандартів ЄСПЛ у справах щодо гендерної рівності. Вплив практики ЄСПЛ на національне законодавство та судову практику України.

Тема 11. Забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи

Поняття та сутність гендерної рівності як принципу трудового права. Еволюція становлення та розвитку прав жінок і чоловіків у сфері праці. Система джерел правового регулювання гендерної рівності у трудових відносинах. Класифікація та зміст дискримінаційних проявів у сфері праці (пряма та непряма дискримінація, мобінг, харасмент). Міжнародні стандарти та зарубіжний досвід забезпечення гендерної рівності у сфері праці. Напрями адаптації трудового законодавства України до стандартів ЄС. Удосконалення державного контролю, громадського нагляду та механізмів судового захисту від гендерної дискримінації.

Тема 12. Практичні механізми забезпечення прав меншин і гендерної рівності.

Поняття та міжнародні стандарти забезпечення прав меншин і гендерної рівності. Міжнародно-правові стандарти та нормативна база у сфері захисту прав меншин і забезпечення гендерної рівності. Державна політика та національне законодавство України у сфері захисту прав меншин та гендерної рівності. Зарубіжний досвід функціонування

інституційних механізмів забезпечення прав меншин і гендерної рівності забезпечення прав меншин і гендерної рівності (на прикладі країн ЄС).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усьог о	у тому числі				
		лекці ї	практичні (семінарськ і)	лаборатор ні	індивідуальн а робота	самостійн а робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Основні поняття та концепції гендерної рівності.	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Нормативно-пр авове забезпечення гендерної рівності в України.	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Міжнародні документи та зобов'язання України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Система організацій у сфері забезпечення гендерної рівності	10	2	2			6
Тема 5. Організаційні засади гендерно-право вої експертизи	10	2	2			6
Тема 6. Гендерна стратифікація суспільства	10	2	2			6

Модульна контрольна робота	-	-	2	-	-	-
Разом за модуль	60	12	12	-	-	36
Модуль 2						
Тема 7. Гендерні відносини економічній сфері у	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Гендерні дослідження основних релігій.	10	2	2			6
Тема 9. Гендерні відносини у родині.	10	2	2			6
Тема 10. Еволюція підходів ЄСПЛ у справах щодо гендерної рівності	10	2	2	-	-	6
Тема 11. Забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи	10	2	2	-	-	6
Тема 12. Практичні механізми забезпечення прав меншин і гендерної рівності	10	2	2	-	-	6
Модульна контрольна робота	-		2	-	-	-
Разом за модуль	60	12	12	-	-	36
Разом за семестр	120	24	24	-	-	72

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основні поняття та концепції гендерної рівності.	2	
2	Тема 2. . Нормативно-правове забезпечення гендерної рівності в Україні	2	
3	Тема 3. Міжнародні документи та зобов'язання України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.	2	
4	Тема 4. Система організацій у сфері забезпечення гендерної рівності	2	
5	Тема 5. Організаційні засади гендерно-правової експертизи	2	
6.	Тема 6. Гендерна стратифікація суспільства	2	
7	Тема 7. Гендерні відносини у економічній сфері	2	
8	Тема 8. Гендерні дослідження основних релігій.	2	
9	Тема 9. Гендерні відносини у родині.	2	
10	Тема 10. Еволюція підходів ЄСПЛ у справах щодо гендерної рівності	2	
11	Тема 11. Забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи	2	
12	Тема 12. Практичні механізми забезпечення прав меншин і гендерної рівності.	2	
	Усього	24	

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основні поняття та концепції гендерної рівності.	6	
2	Тема 2. . Нормативно-правове забезпечення гендерної рівності в Україні	6	
3	Тема 3. Міжнародні документи та зобов'язання України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.	6	
4	Тема 4. Система організацій у сфері забезпечення гендерної рівності	6	
5	Тема 5. Організаційні засади гендерно-правової експертизи	6	
6.	Тема 6. Гендерна стратифікація суспільства	6	
7	Тема 7. Гендерні відносини у економічній сфері	6	
8	Тема 8. Гендерні дослідження основних релігій.	6	
9	Тема 9. Гендерні відносини у родині.	6	
10	Тема 10. Еволюція підходів ЄСПЛ у справах щодо гендерної рівності	6	
11	Тема 11. Забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи	6	

12	Тема 12. Практичні механізми забезпечення прав меншин і гендерної рівності.	6	
	Усього	72	

6.5. Індивідуальні завдання(у разі потреби)

...

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: комп'ютер, принтер, сканер, необхідні для дистанційного навчання.

Обладнання: Інтернет.

Програмне забезпечення: Word, Google Meet, Zoom тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96- ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971р. № 322- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
5. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010
6. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
7. Конвенція МОП про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності: Міжнародний документ від 29.06.1951 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_002
8. Конвенція ООН про політичні права жінок: Міжнародний документ від 20.12.1952 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156
9. Конвенція МОП про охорону материнства (переглянута в 1952 році): Міжнародний документ від 28.06.1952 р. № 103. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_122_1
0. Конвенція ООН про громадянство заміжньої жінки: Міжнародний документ від 29.01.1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_158
11. Конвенція МОП про дискримінацію в галузі праці та занять: Міжнародний документ від 25.06.1958 р. № 111. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_161#Text
12. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти: Міжнародний документ від 14.12.1960 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174#Text
13. Конвенція ООН про згоду на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу: Міжнародний документ від 10.12.1962 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_242
14. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Міжнародний документ від 18.12.1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

15. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

16. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>

17. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок и: Міжнародний документ від 18.12.1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207

18. Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» щодо протидії дискримінації за ознакою статі: Закон України від 10.09.2021 р. № 1750-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1750-20#Text>

19. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2030 року та плану заходів з його виконання: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.02.2026 р. № 214-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2026-%D1%80#Text>

20. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, що затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. № 366-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p#Text>

21. Деякі питання реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.05.2025 р. № 439-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/439-2025-%D1%80#Text>

22. Про затвердження операційного плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/260-2025-%D1%80#Text>

Основна література:

1. Головка, Т. М. (2009). Правове забезпечення гендерної рівності в законодавстві України (кримінально-правовий контекст). Часопис Київського університету права.

2. Васильченко, О. П. (2015). Інституційні гарантії як складові конституційно-правового механізму забезпечення принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні. Наше право, (2), 21-27.

3. Іванов, І. В., & Супрун, В. М. (2023). МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ. Наукові записки. Серія: Право, (14), 21-26.

4. Єрофєєнко, Л. В., & Галіченко, А. В. (2020). Правовий аналіз рішень європейського суду з прав людини відносно гендерної нерівності у трудових спорах.

5. ШЕВЧУК, І. (2023). Гендерна Політика у Системі Публічного Управління. Візії Майбутнього: Конституційний Вимір Повоєнного Відновлення України Та Європейської Інтеграції, 169.

6. Гавришук, А. О. (2021). Правові засади забезпечення гендерної рівності в Європі.

7. Васильченко, О. (2017). Сучасний зміст конституційного принципу рівності прав і свобод людини та громадянина. Law of Ukraine/Pravo Ukraini, (7).

8. Білецька, Т. В. (2020). ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД. ВІТАЛЬНЕ СЛОВО директора Державного науково-дослідного інституту Міністерства внутрішніх справ України, 25.

9. Батанов, О. В. (2019). Актуальні проблеми конституційноправового забезпечення гендерної рівності у місцевому самоврядуванні: вітчизняний та світовий досвід. Правова держава, (30), 126-138.

10. Безпека інформаційних систем організацій [Електронний ресурс] / Я. Пахольчук, А. Митко // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 89-96. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc_2017_1_11
11. Корійка, М. В. (2020). Модернізація політики міжнародних організацій у сфері інформаційної безпеки. Політичне життя, (1), 102- 109.
12. Котик, Ю. В., & Анісов, А. О. (2021). Місце НАТО в зовнішньополітичній стратегії України.
13. Добощ, З. А. (2020). Гендерна рівність і гендерна дискримінація у сфері трудових відносин. Юридичний науковий електронний журнал, (7), 190-193. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-7/48>

Інша рекомендована література:

1. Гендерні стратегії європейських країн: особливості забезпечення рівного права доступу громадян до управління державними справами. Суспільство та національні інтереси. 5(25) 2026
DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5\(25\)](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-5(25))
2. Дудник Р. Гендерне право та система права: проблеми теорії та практики. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. Вип.4. С. 23-26
URL: <https://appjournal.in.ua/wp-content/uploads/2022/11/5-1.pdf> с. 23-26
3. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері праці. ДержПраці. 2024. **URL:** <https://surl.li/jabucq>
4. Мельник Т. М. Міжнародний досвід гендерних перетворень. К. : Логос, 2004. 320 с.
5. ООН у Сербії прагне просувати гендерну рівність, зменшувати дискримінацію та викорінювати насильство щодо жінок. UNDP. **URL:** <https://www.undp.org/serbia/our-focus/gender-equality>
6. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2024-2029 рр // Рада Європи, 6 березня 2024 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: **URL:** <https://rm.coe.int/cm-2024-17-finale-ukr/1680af3517>
7. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність : навч. посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О. 2018. 204 с.
8. Франція та гендерна рівність. Україна до НАТО. **URL:** <https://ukrainetonato.com.ua/henderna-polityka/frantsiia-ta-henderna-rivnist/>

Інформаційні ресурси у мережі Інтернет

1. Верховна Рада України: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Президент України: <http://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Міністерство закордонних справ України: <http://mfa.gov.ua/ua>
5. Міністерство юстиції України: <https://minjust.gov.ua/ua>
6. Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
7. Організація Об'єднаних Націй: <http://www.un.org/> або // www.unsystem.org
8. Організація з безпеки та співробітництва в Європі: <http://www.osce.org/>
9. Європейський союз: <http://eeas.europa.eu/> або // www.europa.eu.int
10. Європейський суд з прав людини: <http://echr.coe.int/>
11. Європейська Комісія «За демократію через право»: [//www.venice.coe.int](http://www.venice.coe.int)
12. Рада Європи: <http://www.coe.int/web/portal/home>

13. Управління Верховного комісара ООН з прав людини: <http://www.ohchr.org/>
14. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>